

Sada je sigurno: 1. srpnja imamo **PRAVOPIS**

**Već je 25 tisuća ljudi pročitalo
prijedlog pravopisa, a Institut je
neke primjedbe već uvažio**

Najzanimljiviji dijelovi reagiranja javnosti na prijedlog hrvatskoga pravopisa

DR. SC. IVAN ZORIĆ

U pravopisu je posebno osjetljivo pitanje normativne hijerarhije. Dobro je pozнато da dosta ljudi ne voli dvostrukosti i traži od pravopisaca oštru normativnu dvosloviju inačica na pravilne i nepravilne. Uvodeći u to područje razdoblju inačica na preporučene, dopuštene i istovrjetne, odbrali ste put koji je u našim sadašnjim prilikama jedini mogao i koji vodi računa o dosegdašnjoj praksi i osjetljosti određenih skupina korisnika. Moj je dojam da se vas rad pojavljuje u dobru čaraju, u doba kada je u većem dijelu stručne, a nesposobnosti očajalo gledati da bi valjalo privesti kraju dugotrajna

prepiranja i nadmetanja pravopisnim knjigama s nevećim brojem spornih pitanja kakvih je i inače oduvijek bilo i bit će i koja sporenja nipošto nisu na korist hrvatskom jeziku.

Kad se tekst dočita, može se zapaziti da ste u progreni normativnosti, izboru pravopisnih sadržaja i pravopisnog nazivu odabrali pristup koji je umjeren i u komu nema određenih odstjecanja i odbacivanja kada se to ne postaje vrlo čvrsti razlozi. Koliko razabavim, vaš je naum bio da preprestite povijesti hrvatskog pravopisanja, ono što joj uključenim pripada (npr. naziv ragode) i istodobno da ne "podebljavate" priručnik cjelinsama koje su same inače vrijedne i korisne (npr.

transliteracija i transkripcija, pisanje bib. jedinica i dr.) i kojima je pravo mjesto u drugim priručnicima. (Odatno je prošlo vrijeme i shvaćanje da je pravopis knjiga za sav jezik.)

kao što je zastavljanje pravopisa, posebice u našim prilikama. Pohvalno je što ste ga predali široj javnosti u ruke na prosudbu i što je dostupan svima.

DR. SC. RADOŠLAV KATIĆ

Hvala Vam što ste mi poslali inačicu za javnu raspravu Hrvatskoga pravopisa koji predlažete. Ne vidim, međutim, nikakva razloga da se u tu javnu raspravu ukako uključim. Ja sam, naime, kao predsjednik Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika posljednjih godina javno raspravljao i o pravopisnim pitanjima. Sve što mislim i misam reći o tome objavljeno je na međumrežju u priopćenjima i vrlo podrobnim zapisici-

DR. SC. BLAŽENKA MARTINOVIC

„Jasno mi je da su dvostrukosti gdjegdje bile nužne, no s druge strane otvara se pitanje pravopisanoga normiranja (većina dogovorne norme): "trpi" je pravopis funkcionalnostilsko differenciranje inačice? Poštovani autori i postovane autorice, kolege i kolegice, prije svega poštujem da ste se predali tako zahtjevnoj i nezahvaljivome poslu

Uta za hrvatski jezik Večernji list objavljuje najzanimljivije naglaske

TJEDAN DANA

Javna rasprava završava 15. svibnja, a stigli su deseci prijedloga

Denis Đerk
denis.derk@večernji.hr

Još samo tjedan preostalo je do kraja javne rasprave o novom hrvatskom pravopisu Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovje. Do danas je mrežne stranice Instituta posjetilo 25.000 ljudi, a Večernji list je podijelio 80 tisica separata s predjedgom novog pravopisa. Ravatelj Institutu Željku Josiću na stol su deseli deseci pisama, poruka, prijedlova, prijedloga, ali i otvorenih kritika.

Ukinite slovo dž!

Nekima je Javna rasprava od mjesec dana nekraška, neki su odustevjeni što će završna inačica pravopisa biti dostupna svima, i to besplatno na mrežnoj stranici Instituta, neki se vesele što će Hrvatsku konačno dobiti jedinstveni hrvatski pravopis, a neki predlažu dra-

stična rješenja kao što su izbacivanje slova č ili dž te Institutov pravopis nazivaju retrogradnim kritizmom i trulim kompromisom... Traži se i uklanjanje razlike između tje i je, no autori pravopisa slijede hrvatsku pravopisnu tradiciju i ne mijenjaju rješenja koja se nalaze u svim suvremenim pravopisima, a dobro su prihvaćena u praksi.

Zaključci Vijeća za normu

I premda mnogi misle da autori ovog kolektivnog pravopisa nisu poštivali zaključke ukinutoga Vijeća za normu hrvatskoga standardnoga jezika na čijem je čelu bio akademik Radkočev Katičić, ravatelj Institutu Željko Josić tvrdi da su se prema tim zaključcima odnosili s posebnom pozornosću. - U svojim rješenjima slijedimo dobar dio rješenja koja se nalaze u njihovim zapisnicima. Tako smo prihvitali njihove zaključke o glasovnoj prilagođenosti pisanju kćetika jer je Vijeće zaključilo: "Etnici i kćetici od tadih imena nješta pišu se glasovno prilagođeno. Tako Njujorčanin i njutorški

od New York, Lajpcitanin i hajdički od Leipzig" - ističe Josić.

Autori ističu da su im se javili stručnjaci različitih straka koji su ih naveli na rješenje da objave i napomenu u specifičnoj uporabi poveznoj pojedinom strukturi, što u internetskom izdanju pravopisa neće biti nikakav tehnički problem.

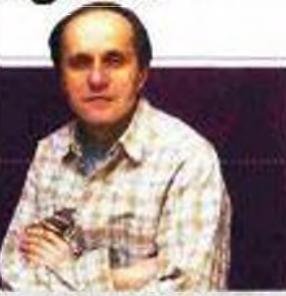
- U više se ponuka traži da u pravopisu unesemo i znakove za naglaske, za genitivnu dužinu, znakove za upućivanje... Iako nije riječ o pravopisnim znakovima u užem smislu, nastojat ćemo isti ususret konzervizmu da donijeti i te znakove. Imamo i nekoliko zahtjeva da, uz tiskana slova, diamo i pisanu. To je zahtjev učitelja razredne nastave i svakako ćemo pisana slova dodati u prvo poglavje - ističe u Institutu.

Naravno, u Institutu usporedno rade i na velikome pravopisnom rječniku, pojmovniku, jezičnim sažetima i dodatnim objašnjenjima. Predviđeno je i da se u budućnosti napravi dodatak koji se odnosi na računalnu primjenu pravopisa.

NAGLASAK

Milan Jajčinović

milan.jajcinovic@večernji.hr

Ovaj bi pravopis mogao biti kulturni događaj 2013. godine

Hrvatima je stoljećima živjeljena pod tudinskom vlašću jezik bio zamjena, nadomjestak za vlastitu državu, jer u jeziku je čuvana (i očuvana) nacionalna samobitnost

Prvopis Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovje mogao bi biti proglašen kulturnim događajem 2013. godine. Kao što bi i ulazak Hrvatske u Europejsku uniju mogao biti proglašen političkim. Podudarnost izlaska novoga pravopisa i ulaska u EU na svoj način poslovno dovodi u doticaj jezikoslovje i politiku. Prema našavama i odjelicima koji ga prate, pravopis je potok je da se jezik i pravopisanje končno odvije od politike i jezikoslovje prepusti stručnjacima. To je važna novost, jer je u hrvatskoj tradiciji politika uvijek utjecala na jezik, ponkad i presudno. Više su štetni, a manje je povoljni posljedici.

Veza politike i jezikoslovija je u hrvatskoj tradiciji gotovo prirodna. Hrvatima je stoljećima živjeljena pod tudinskom vlašću jezik bio zamjena, nadomjestak za vlastitu državu. Pa je u jeziku čuvana nacionalna samobitnost, jednako u Austro-Ugarskoj kao i u dvije Jugoslavije. Nestankom hrvatskog jezika sigurno bi nestali i Hrvati. Stvaranje hrvatske države stvrdio je i mogućnost da se i jezik uskladi s hrvatskom jezičnom tradicijom i potrebljima modernitetom. Novi bi pravopis možda trebao promatrati iz toga motrišta kao i potrebe da se konzistentno izbjegnu nepotrebni prijepori oko hrvatskog pravopisa. Danas se sigurno može govoriti o štetnosti utjecaja politike na jezik, pa bi i ovaj pravopis možda trebao shvaćati kao polakošta da lingvističko pitanje u Hrvatskoj već ne bude i političko. Politika je u preloštu uvijek utjecala na hrvatski jezik. Podev od hrvatskih vukovaca, Ivana Broza, Franje Ivićevića i Tome Maretića, koji su pod utjecajem politike jugoslovenskoga okupiranja potkraj 19. stoljeća i hrvatski jezik učinkovito je politički. Tačno je bilo i 1938. kada je stvorena Banovina Hrvatska, a hrvatski jezikoslovci Petar Gubera i Krsto Krstić, na uzgonu nasile

hrvatske nacionalne svijesti, nadminali su razlikovni rječnik između hrvatskog i srpskog jezika. Još pri kraju Drugog svjetskog rata, hrvatski književnik i predsjednik ZAVNOH-a Vladimirov Nuzor vodi i rat za hrvatski jezik. Njegova "grmoljavina" na šefu press biroa novog Jugoslavije da neće dopustiti da se u Hrvatsku "uvodi jezik beogradske čaršije" bila je zapravo početak borbe i u Titovoj Jugoslaviji za samostalnost hrvatskoga jezika. Novosadskom dogovorom iz 1954. hrvatskom je jeziku prijetilo nestajanje. Vlast je smatrala, a nakon "teorijski rasprave" hrvatskih i srpskih jezikoslovnika, i zaključila da su hrvatski i srpski jedan jezik s dva izgovora. U Novosadskom je dogovoru, radenom pod pokroviteljstvom velikog stručnjaka za jezik, inače šef Udruge Aleksandra Rankovića, stajalo: "Narodni jezik Srbija, Hrvata i Crnogoraca jedan je jezik. Stoga je književni jezik koji se razvija na njegovoj osnovi oboje dva glavnja središta, Beograd i Zagreb, jedinstven, da dva izgovora, iječavščini i okvirski." Nezadovoljni hrvatskim jezikoslovci su nakon političkoga pada moćnog Rankovića 1967. godine objavili Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskoga književnoga jezika. Ni to nije bilo bez znjana, mogli smo se osvjeđiti i nedavno srpskim svjetnjem dubrovačke književnosti, a sve na temelju davnje književnice Vuka Stefanovića Karadžića: "Svi Stokavi su Srb". Ta velikosrpska ekspanzionistička svijest utemeljena na jeziku ostaje zabilježena u kolektivnom vukovskom pamćenju i vjerojatno će ulazak Hrvatske u EU i učiniti, ali sigurno ne će i posve nestati. Novi je pravopis nedvojbeno vezan i s hrvatskim ulaskom u EU i potrebom da se napokon zna kako se nešto hrvatski piše. No da se politika ipak i dalje pata u nešto u što se baš i ne razumije, počinjan je i jezično rankovićevski stručni ministar obrazovanja, znanosti i sporta Željko Jovanović, učinio Vijeće za normu hrvatskog standardnog jezika, koju je vodio nedvojbeni jezni autoritet akademik Radišlav Katičić. Možemo se samo nadati da je to zadnji početak upletanja dilemati u struku i politike u jezikoslovje.

ma Vijeća.

DRUŠTVO PROFESORA HRVATSKOGA JEZIKA

Zahtjev za jednim službenim pravopisom Društvo profesora hrvatskoga jezika uputilo je tri puta nadležnom ministarstvu, nakon odluke Maloga vijeća Društva i potpisivanja petlje o čemu su javnost izvileštale dnevne novine. Nadležno ministarstvo nije odgovorio na ovaj zahtjev (...) Društvo profesora hrvatskoga jezika nije se izjasnilo oko pravopisanih prijepora, ali je podržalo odluke Vijeća za normu hrvatskoga književnoga jezika. Sve je zaključne Vijeće objavilo u službenome glasilu i vebnoj stranici Društva.

66

Hvala što se mi poslali inačicu za javnu raspravu, no ne vidim nikakva razloga da se u raspravu uključim

Sve što mislim objavljeno je na međumrežju i u zapisnicima Vijeća za normu

RADOŠLAV KATIČIĆ
akademik

DR. SC. BRANIMIR BELAJ

Mislim da nema nikakve potrebe za izmjenicima, posebno ne za njihovim većim brojem kada je u pitanju bilježenje jata i za pokrivenog. Također mislim da nema nikakve potrebe da riječ tipa zadaci, izuzeci, deseci itd. budu iznimka od pravila o bilježenju završnih osnovnih suglasnika t i d, a posebno nema potrebe reći da neću, nećel... mogu pisati odvojeno oni koji žele po-

NASTAVAK
NA SLJEDEĆOJ
STRANICI

Novi je pravopis nedvojbeno vezan i s hrvatskim ulaskom u EU

XOJE ČE PRIMEDLOGE PRIHVARITI? STRUČNA EKIPA INSTITUTA

Vjerojatno će se promijeniti rješenja vezana uz pokrate, pisanje stranih imena...

■ Nakon što se zaključi javna rasprava, u Institutu će temeljito proučiti sve prijedloge, sugestije i komentare i načiniti izmjene svog pravopisnog pravila te ih podnijeti Znanstvenom vijeću Instituta na ocjenu. Tek nakon što pravopis prihvati Znanstveno vijeće moći će se govoriti o završnoj iniciji hrvatskoga pravopisa IHU-a. – Nadamo se da cemo taj posao dovršiti do kraja svibnja kako bismo u lipnju mogli pripremiti pravopis za objavu na internetu do 1. srpnja. Nakon završetka pravne rasprave ostanićemo mogućnost da nam se na adresu pravopis@ihu.hr javi zahtijevan jezik je bio živo tko koje se ne prestano mijenja – kaže ravnatelj IHU-a Željko Iozović. I tvrdi da još ne može decide dirano jezik koji će rješenja iz rasprave biti prihvadena za konačnu iniciju. – Uredničko vijeće navelo su slade s nekim primjedbama i zasigurno će ih uvrstiti u konačnu iniciju, ali to još

ne znači da će ona biti i prilagođena jer Znanstveno vijeće Instituta ima zadnju riječ kad se govori opravkopskim rješenjima - ističe Josić. Iz Instituta potvrđuju da će se u konačnoj inačici pravopis vjerojatno promjeniti rješenja vezana uz ova pitanja:
- pisanoj u pokratljama i nekom stranim imenima (Camerus)
- sastavljenom pisanju nekih riječi (ulme, ulnat)
- fonetizirano pisanje nekih stranih imena (Mala, Španjolska)

Tek nakon što pravopis prihvati Znanstveno vijeće Instituta moći će se govoriti o završnoj inačici

NASTAVAK
S PŘEHLEDENÍ
STRANICE

Attenti ai brevi silenzi tradizionali

**DR. SC. HELENA DELAŠ
I EDITA HERCIGONJA-
MIKŠIK, VIŠA LEKTORICA**

Normativni postupak primjenjen u radnoj inačici Pravopisa, kolikogod se u prvi mao čini elegantnim i demokratičnim, jer implikacija da se sve u praksi putvredne pravopisne inačice nalaze u standardu, a ne izvan standarda (samo su različito stilski obilježjene), za hrvatske prilike nije minimalno praktičan. Stanje je sjeć izobrazbe u Hrvatskoj nije u toj mjeri dobro kako bi osiguralo funkcionalnu

Svakako bili ovdje htio reći da pri pisanju višesložnih

66

MATE KAPORIĆ
docent na lingvistici

Što se tiče varijante (po)griješka, mislim da je u pravopisu ne treba ostavljati jer nitko tako spontano ne izgovara

MATE KAPOVIĆ
docent na lingvistici

pričeno čudno pa je bolje ne izmisljati tu novo pravilo. Što se tiče varijante (po) greška, mislim da je u pravopisu ne treba ostavljati jer tako neki tako pišu (jer takvo pisanje simbolički predstavlja općenito novo pisanje kod pokrivenoga r.) nitko u stvarnosti tako ne-izgovara (bar ne spontano).

Stoga je posjećenje tu potpuno različito od pisanja crnjepovi, vrjedniji, strjelci i sl., gdje dio govornika doista spontano izgovara je (sto su autori pravopisa i sami sasvim ispravno zaključili). U skladu s vašim pozivom na javnu raspravu o previlima novoga pravopisa, upućujem vam svoje komentare u nadzi da ćete ih razmotriti kako bi pravopis, s kojim sam već u velikoj mjeri zadovoljan (i mnogim pravilima i samim načinom izrade), bio još bolji.

MARINA ĆUBRIĆ, PROF.

66

Kao nehrvat nemam pravo glasa, ali pišući na hrvatskom suočavam se s istim problemima kao svi Hrvati

WAYNE'S BROWNE
professor says take

66

Pisanje je ili e iza pokrivenog r nije u pravom smislu pravopisni problem jer do dvostrukosti dolazi u izgovoru

dr. sc. MILE MAMBO
kroatka

sve hrvatske jenikosiove i ostale zainteresirane da se uključe u raspravu o jednom važnom pravopisnom, pravogovornom i didaktičkom pitanju i da napokon dosljedno skinemo teret karadžićevštine s hrvatskoga pravopisa. Napomenuo sam kako su se mnogi raspisali o pravopisnim pitanjima, gotovo sitnicama u kojima se razni pravopose ne slazu, ističući simboličnu vrijednost jedne ili druge opcije tipa ne ču ili neču, zadati ili zadaci, propriek ili pogreška, kao da je to razdjelnicica između hrvatsstva i nehrvatsstva ili pokazatelj većega ili manje stupnja hrvatsvenosti. Dodao sam da ne omalovažavam ta pitanja, ali da su ona sva zajedno sitnica spejam pitanja trošlovnoga jednosložnog je, koje od početka 19. stoljeća nije na sadozvoljavajući način riješeno, točnije, riješeno je krvu, nedosljedno i smrtnicem. (1)

Slađan se s autorima Hrvatskoga pravopisa da „Pisanje je ili nije u pravocjeni smislu pravopisni problem jer do dvostruktosti dolazi u izgođenju.“

U pitanju pravopisnoga rješenja iz pokrivenoga r općenito bili rekao da on u glavnom preporučuje likovne -re-, malo manje dopušta usporedno -re- i -rje-, a sasvim iznimno propisuje -rje-, što je suprotno Zaključnicama Vijeća za normu i pravopisima koji su znatno utjecali na školsku praksu i udžbenike. Valja ipak znati da se ekavizacija iz pokrivenoga i vremenski podudara s prikupljanjem nekih hrvatskih pisaca ekavici, u skladu s poznatim prijedlogom Jovana Skerlića. Ipak to i npr. u strjelica Izgovoriti i vizualno utvrđuje vezu s ishodilištem riječi *strjela*. Stoga bi načinu trebalo dati znatniju prednost likovnim -re-.

154

- 15. travnja u Hrvatskom državnom arhivu stručna ekipa Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovje objavlja je radni prijedlog novog hrvatskog pravopisnog člina te otvorena jedinstvena javna rasprava u kojoj sudjeluju brojni sudionici, i to i stručnjaci i obični građani.

rnji list objavljuje najzanimljivije naglaske

66

Ne postoje stručnjaci koji će pravopis Institut za hrvatski jezik i jezikoslovje dati prolaznu ocjenu

SANDA HAM
svetočinska profesorica

svojim se primjedbama u javnoj raspravi uključio i dr. sc. Mate Kapović (Foto: PPK/POS)

vima s -je-. Spomenuto bilo je nekoliko pitanja na koja bi trebalo svršiti posornost:

a) Naseljenost, kao kriterij za pišanje druge riječi velikim slovom. Bili brig najprije je bilo ime brijege blizu Zadra, zatim je postalo samostalno naselje Bili Brig, a sad je do grada Zadra Bili brig. Uzmimo to ponim Vučkova dolac. Delac veliko ili malo? Koliko tu ljudi treba živjeti da bi bilo naseljeno mjesto? Nekad je živjelo puno ljudi. Napokon ostao samo Vučko. Je li to doista za veliko slovo: Vučko Dolac? A kad je Vučko umro, prestalo je biti naselje. Moramo li znati je li Vučko bio?

b) Vremenska određenost nekog pokreta, rata, dogadaja, kao kriterij pišanja velikog slova. Netko pjeva pjesmu Hrvatsko proleće u čast tih burnih zbiljiva u nas, u kojima sam i ja sudjelovao. Počinjeni pravopis propisuje hrvatsku proleće. Nije li čudno da je pjesma važnija od dogadaja?

Zar je Leontardova Posljednja večera osnova umjetničko djele važnija od još umjetničke, fudbale Kristove Posljednje večere? Postoji i dvorana Posljednje večere.

c) Kako pisati poznati hrvatski Krizmi put od Bleiburga kući ili u smrt? Kako pisati Bleiburška tragedija Hrvata? Kako umjesto Hrvatska pisati Lijepa nasa?

d) Hrvatski pravopis IHJJ predlaže Biograd na Moru. I Zadar je na

mora, i Šibenik, i Split. Oni ne ističu svoju nazornost. Zašto Biograd je zasebno čuva svoju nazornost? Tidanski nečim nikakva smisla. Novigrada ima više, ali Biograd je u Hrvatskoj samo jedan. Ne treba mu nikakva razlikovna odrednica. Treba znati da je Karadžić glavni grad Srbije zato Biograd. Za razliku od toga nema Biograd dobro dodatak. Budući da nitko više nije glavni grad Srbije ne zove Biograd, a ni u Hrvatskoj nema drugoga Biograda osim jednoga jedinoga, koji je, eto, na moru, ne treba mi prijevješak na Mora, ni na moru, ni na M, ni na kakvo drukčije.

e) Vljeće za normu je nekad dirjenučnulo, pa je tako npr. prihvatio načelo po kojem bi se pisalo mnemenski, lajčkički, blajburški prema smo i u vrijeme novosadiske unifikacije sačuvali mlječanski, letpiški, a o Bleiburgu se nije smješto ni govoriti. Trebalo bi sačuvati izvornost u osnovi barem nekih lokalnih odnosnih predmeta izvedenih od imena grada.

DR. SC. MARIJA KAŠTELAN-MACAN

Ugodno ste me iznenadili, bojala sam se većih pronađenja. Moliba bah Vas za savjet u pisanju hrvatskih strukovnih naziva latinskog podrijetla koje završavaju na -ens (adsorbens, apsorbens, sorbens, reagens i sl.)

DR. SC. IVICA ŠTERN

Primjedbe koje dajem povezane su s područjem na kojima sam radio (Fizikal-

na kemija i Kemijaka inženjerska termodynamika). Osnovne primjedbe odnose se na jedinočaćnost u iskazivanju pravila i uvažavanju postavki drugih struka.

P. VATROSLAV HALAMBEK

Poštovani, budući da radim u instituciji koja je izravnno povezana s pravilnim izričajima i govorom, u što, dakako, valja ubrojiti i Čepotu, da bude lakše primjenjeno ono što se izriče, kvo sam zahtijevan za PRAVOPIS. Ako je to u smislu pojednostavljenje, to je vrlo lijepo.

DR. SC. RAMKO MATASOVIĆ

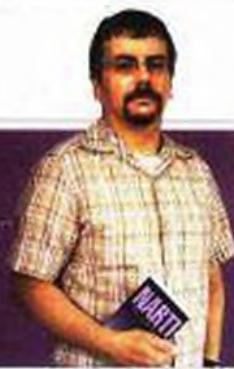
Osnovni naci dojam je pozitivan. Zaključio sam čitajući pravopis da on propisuje uglađenom o noči kaj iščekam... (...) Naravno, to što je nešto preporučeno može znati da će se onda u školi prečavati dječi kao bolje pišanje zajedno nego pišanje odvojeno, ali znati da bi bilo jako dobro da i dječa u školi nauče da postoji hrvatska tradicija gdje se, primjerice, neču-ens odvojeno. Ta može nastati zorka: upravo kada se pitamo što znati da se nešto dopušta, a preporučuje se nešto drugo. Izrečeno u emisiji U mreži prvog programa Hrvatskog radija)

DR. SC. SANDA HAM

Sastavljen je traži pisanje prijedložnih izraza na vrijeme, našteća, nadalost, nartku, ubrk, ubeskraj, uglađuju, naprimjer (a ne kaže se što znate te riječi, doista, što znati, primjerice -ubrik), ali odmah i drugačije - može na primjer i na vrijeme. Objavljeno u tekstu "Ne postoje stručnjaci koji će pravopisu dati prolaznu ocjenu." iz Hrvatskoga tjednika).

NAGLASAK

Ranko Matasović
kultura@vecernji.net

O toleranciji u pismoslovju i seksu

Kako razumjeti formulaciju autora pravopisa prema kojoj je pisanje neču 'preporučeno', a pisanje ne ču je 'dopušteno'

alternativnih pravila na satovima hrvatskoga dječu neće niti više zbumjati nego na satovima iz drugih predmeta. Ako se dječi kaže da se pisanje neču preporučuje, a pisanje ne ču je dopušteno, to je jednako kao da im se na satu spolnog odgoja kaže da se preporučuju heteroseksualni, a dopuštu i homoseksualni odnosi (ili ih sad uče obrnuto)? Nisam u toku s kurikulumom zdravstvenog odgoja).

Ali, prije no što čitatelji pomisli da sam homofob, moram reći da meni osobno znaje fraze preporučuje se i dopušta se. U obu slučaju (pismoslovnom i seksualnom), reći da je počinjanje X preporučeno zapravo znači da će većina ljudi počinjati na način X, pa ako želite sljediti norme sredine u kojoj živate, i vi postupajte na isti način. Ako vam se pak više sviđa nešto drugo, živimo si slobodnoj zemlji, i posve ste slobodni ponisiti se na način Y, koji nije ništa loše u takvoj nedostojnosti (biti uviđen i u svemu dosljedan meni znaci biti dosadan). Mogu zamisliti situaciju u kojoj bих i ja pisanje ne ču, ako se radi o nekoj osobito svečanoj zgodici u kojoj mi je stalo pokazati da počinjam i počinjam stariju hrvatsku pravopisanu normu, u kojoj je odvojeno pisanje bilo beziznimno. Ako bih i sam mogao nekada biti pravopisno nedosljedan, ne vidim ništa loše u takvoj nedostojnosti (biti uviđen i u svemu dosljedan meni znaci biti dosadan).

Glavno je pitanje - kako razumjeti formulaciju autora pravopisa prema kojoj je pisanje neču 'preporučeno', a pisanje ne ču je 'dopušteno'. Neki misle da će takve formule samo zombiti djecu, koja otežaju da im autori pravopisa, kao i profesori hrvatskog jezika, jednostavno propisu kako moraju pisati. Meni se pak čini da postoji zamjrena analogija sa sadržajima nedavno uvedenoga „zdravstvenog odgoja“. Osobito mislim da preporučivanje i dopuštanje

Uvijek i u svemu biti dosljedan za mene znači biti dosadan

15. 5.

lipanj

17.

- 15. svibnja završava jednomjesečna javna rasprava o prijedlogu novog teksta hrvatskog pravopisa. Nakon toga stručna te ekipo u institutu temeljno provodi sve pristige primjedbe i sugestije te komentare pa će krajnji odluku pre puti znanstvenom vijeću instituta, koje će odljeniti nad stručne vjepe u kojoj će predstaviti djelatnik instituta.

- Tijekom lipnja djelatnike instituta očekuju završni i najprijetniji dio postaje treba sve pripremiti kako bi se končna inačica hrvatskog pravopisa našla na međunarodnim stranicama instituta.

- 1. srpnja doljen je kada bi Institut za hrvatski jezik i jezikoslovje trebao objaviti konzistentnu verziju Hrvatskoga pravopisa. I nakon završetka javne rasprave moći će se institutu slati primjedbe.

